

Даниленко Д.М.

студентка,

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького*

ГІДРОБІОЛОГІЧНА ОЦІНКА ТА СТАН ГІДРОБІОЦЕНОЗІВ ЯКОСТІ ВОДОЙМ СМІЛЯНСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Смілянський район багатий на природні ресурси гідрологічного значення. Він має у своєму складі узагальнений комплекс гідрологічного заказника «Ірдинське болото», річка Тясмин та його притоки.

Станом на 2018 рік, стан гідрологічних ресурсів у Смілянському районі є недостатньо безпечним для використання. Це зумовлюється антропогенним впливом на функціонування даних екосистем та бездіяльності компетентних органів влади, щодо забезпечення належного функціонування гідробіогеоценозів.

Згідно з даними Черкаського обласного центру з гідрометеорології [1, с. 252], які вони проводили протягом 2019 року на річках Тясмин та Ірдинка, висновки були вкрай не втішними, оскільки лабораторні дані показали помірне забруднення водойм, тобто 3-ого класу якості води. Край не втішні показники для аграрного регіону.

По річці Тясмин було виявлено від 12 видів водоростей, але його суспільна динаміка не простежувалася зовсім. В серпні біомаса клітин викликала ступінь цвітіння у певних видів фітопланктонів, через кілька місяців почався його стабільний розвиток.

Рис. 1. Карта Смілянського району

Джерело: [2]

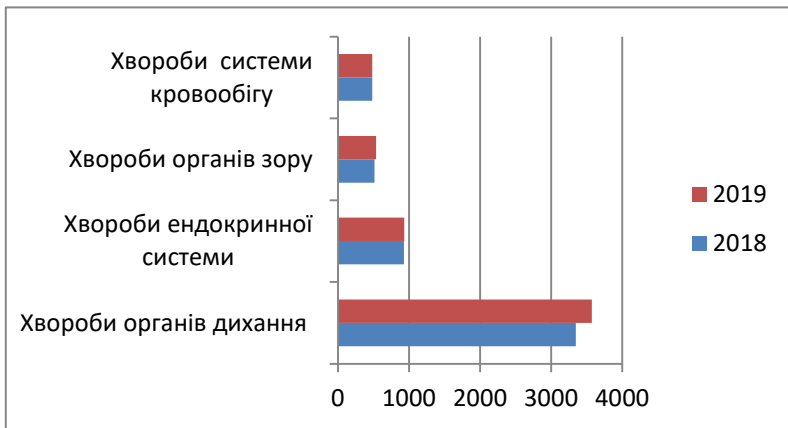
Розвиток зоопланктонів був досить рівномірний, домінування було пред'явлено коловертками та гіллястовусими ракоподібними. Присутність ракоподібних у даному гідро біоценозу можна називати позитивною тенденцією, але їх частка з року в рік є нестабільною, оскільки антропогенний вплив на функціонування гідробіоценозів і тут залишив свій слід. Видове багатство водних донних ценозів представлено багатьма видами: молюски, водяні жуки, клопи та одноденки.

Щодо стану якості води, на жовтень 2019 року, класифікація складала за макрзообентосом 2-му класу – це були чисті води. Загалом стан відповідав – 3-му стану якості води – помірно-забруднені. Важливим фактором у функціонуванні біоценозів на гідрологічних об'єктах є мікробіологічні показники.

За даними Головного управління Держпродспожив служби [2, с. 367], було відібрано близько 100 проб води з річок Тясмин та Ірдинка та джерел питного водопостачання для населення. З них не відповідали вимогам близько 40 проб з різних джерел. Вплив на стан джерел та річок впливають мікробіологічні та санітарно-хімічні фактори. Це означає, що функціонування як гідрологічних урбоecosистем для сільського

господарства так і для внутрішнього споживання населенням проводиться не якісна санітарна фільтрація питної та технічної води.

Вода з навколишніх гідрологічних об'єктів активно використовується фермерами для поливу власної продукції, якщо мова йде про функціонування агроценозів в Смілянському районі. Стан забруднень гідрологічних об'єктів та функціонування біоценозів дуже значно впливає на медико-екологічну ситуацію в районі та області.

Рис. 2. Діаграма показників захворюваності по Черкаській області внаслідок екологічного впливу на людину

Джерело: розроблено автором

Оскільки по району та місту Сміла немає даних про стан захворюваності внаслідок екологічних проблем, згідно з рис. 1 представляю результати та показники даних по медико-екологічній захворюваності у Черкаській області за 2018 та 2019 роки [3, с. 344].

Отже, можна зробити висновки про те, що водойми в Смілянському районі перебувають у край небезпечному становищі, їх гідробіологічна оцінка потребує ретельного дослідження та покращення задля екологічної безпеки населення та навколишнього середовища в цілому. Також можна зрозуміти, що дана оцінка екологічної ситуації в районі може вплинути ланцюгом через: внутрішнє водоспоживання населенням, через агроценози та вирощуванням фермерами сільськогосподарських культур, які також будуть впливати на загальний стан населення та екосистем.

Список використаних джерел:

1. Маринич А.М., Галицький В.І. Використання та охорона природнього середовища Центрального Придніпров'я / за заг. ред Запольський І.А. – К.: «Наукова думка», 2019. – 252 с.
2. Будник С.В., Хільчевський В.К. Гідродинаміка и гідрохімія схильових водотоків: навч. метод. посібник. – К.: ИГЛ.: Обрії, 2018. – 367 с.
3. Дідух Я.П. Основи біоіндикації / Я.П. Дідух. – К.: Наукова думка, 2019. – 344 с.